

अनुमोदनको महत्त्वमा

साभार: हिमालयन आर्ट रिसोर्स

नजिक तथा टाढाका प्रिय साथीहरू,
आशा छ यो सन्देशले तिमीलाई सधैं झैं राम्रो, स्वस्थ र खुसी पाउनेछ। आजको गुरु रिन्पोछेको दिनमा, म तिमीसँग ८,००० श्लोक भएको "अष्ट साहस्रिका प्रज्ञापारमिता"को छैटौँ अध्याय, "अनुमोदना परिणामना परिवर्तः" को एक

पहिलो श्लोक देखाउन चाहन्छु। यस श्लोकले अनुमोदनको महत्त्व सिकाउँछ:

बोधिसत्त्व महासत्त्व मैत्रेयले भिक्षु सुभूतिलाई भन्नु भयो: "आर्य सुभूति! प्राणीहरूप्रति दान, शील वा भावनाद्वारा सिर्जना गरिएको पुण्यको तुलनामा, बोधिसत्त्व महासत्त्वहरूले पुण्यमा अनुमोदना-परिणामना गरेर सिर्जना गर्ने पुण्य असीम रूपमा उच्च छ। यो उदात्त, सर्वोपरि, अपार, सर्वोच्च छ। यो अतुलनीय छ। यो असमान (असम) छ। यो असमान (असमसम) को बराबर छ।"

" अथ खलु मैत्रेयो बोधिसत्त्वो महासत्त्व आयुष्मन्तं सुभूतिं स्थविरमामन्त्रयते स्म यच्च खलु पुनः आर्य सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य अनुमोदनापरिणामनासहगतं पुण्यक्रियावस्तु, यच्च सर्वसत्त्वानां दानमयं पुण्यक्रियावस्तु, शीलमयं पुण्यक्रियावस्तु, भावनामयं पुण्यक्रियावस्तु, इदमेव ततो बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य अनुमोदनापरिणामनासहगतं पुण्यक्रियावस्तु अग्रमाख्यायते, श्रेष्ठमाख्यायते, जेष्ठमाख्यायते, वरमाख्यायते, प्रवरमाख्यायते, प्रणीतमाख्यायते, उत्तममाख्यायते, अनुत्तममाख्यायते, निरुत्तममाख्यायते, असममाख्यायते, असमसममाख्यायते ॥"

आर्य मैत्रेयले यहाँ सिकाउनु भए झैं अरूको राम्रो कर्ममा हर्ष गरेर प्राप्त पुण्यलाई परिणामना अर्थात् समर्पण गर्नु उत्तम परिणामना हो। तसर्थ, अतुलनीय पुण्य राशि जम्मा गर्न हाम्रो आशक्ति र हाम्रो ईर्ष्याको प्रतिपक्षको रूपमा रहेको अनुमोदनाको अभ्यास गर्नु पर्छ। यो सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण कुरा हो। हामीले सबै प्राणीहरूद्वारा शारीरिक, मौखिक, वा मानसिक जुनसुकै रूपमा गरिने असल कार्यहरूमा अनुमोदना गर्नु पर्छ। विशेष गरी, हामीले बोधिसत्त्व र अर्हन्तहरूको चर्या र बुद्धहरूको बोधि कृत्यहरू प्रति अनुमोदित हुनुपर्छ। उहाँहरूको कुशल कर्महरू कति महान् र कति अद्भुत छन् भनेर सोच्नु र त्यसबाट प्राप्त पुण्यलाई समर्पण गर्नु नै उत्तम प्रकारको परिणामना हो।

यस समर्पणलाई सर्वोच्चको मानेर प्रशंसा गरिएको कारण यो हो कि यो मानसिक विषहरूबाट लिप्त हुँदैन। आजकल, नेपाल लगायत देशहरूमा पुण्य सङ्कलनलाई महत्त्व दिन्छन् तर पश्चिमीहरूले यसलाई अन्धविश्वासको ठान्ने गर्छन्। वास्तवमा, पुण्य कुनै अन्धविश्वास होइन। 'पुण्य' भनेको शरीर, वचन, र मनबाट गरिने कार्यहरू हुन् जुन क्लेशबाट प्रेरित वा प्रभावित हुँदैन। तसर्थ, मनलाई जे कुराले फाइदा हुन्छ, त्यो नै पुण्य वा कुशल हो। त्यसैले, बुद्ध शाक्यमुनिको आशीर्वादद्वारा, प्रज्ञापारमिताको छैटौँ अध्यायका यी प्रश्नोत्तरहरूले अनुमोदनको महत्त्व सिकाइ रहेको छ।

मेरो आफ्नो अनुभवमा पनि, जब म अरूको राम्रो कार्यहरूमा रमाउँछु, अनुमोदन गर्छु तब मेरो अहंकार, निराशा र सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण मेरो ईर्ष्या कम भएको पाउँछु। त्यस कारण, कृपया अनुमोदित हुनुहोस्, किनकि यस मार्फत पुण्य सम्पत्ति जम्मा हुनेछ। यदि तिमिले हरेक दिन एक-दुई मिनेट मात्र अनुमोदना गरेर बिताउनुहुन्छ भने, तिम्रो निराशापन घटेको र आशावादी पन बढ्दै गएको पाउनु हुनेछ। तिम्रो स्व-केन्द्रितता कम भएर तिमी विनम्र बनेछौ। अन्तमा, यसरी अतुलनीय पुण्य जम्मा गर्नले, तिमीमा आशक्ति, घमन्ड र ईर्ष्या कम हुनेछ। त्यसैले कृपया हरेक दिन अरूको सबै असल कार्यहरूमा हर्षित भई अनुमोदना भावनाको लागि समय निकाल्नुहोस्।

सबैमा प्रेम र प्रार्थनाका साथ,
सर्व मंगलम्।

फाग्लोर्ग रिन्पोछे